

POLITINĖ PARTIJA NACIONALINIS SUSIVIENIJIMAS

Kodas Juridinio asmenų registre 305529398
Kalvarijų g. 280-37, Vilnius

Vilniaus apygardos prokuratūros
Vilniaus apylinkės prokuratūrai
Rinktinės g. 7, Vilnius
El. paštas vilnius@prokuraturos.lt

PRAŠYMAS DĖL VIEŠOJO INTERESO GYNIMO

2021-09-13
Vilnius

Politinė partija Nacionalinis susivienijimas (toliau – NS), susipažinusi su pastarosiomis dienomis žiniasklaidoje (konkrečiai – internetiniame portale „Delfi.lt“) atskleista informacija, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija sudarė išskirtines sąlygas – be privalomo architektūrinio konkurso – Vilniaus miesto centre, adresu Ceikinių g. 2, Vilnius, projektuoti didžiulį statinių kompleksą architektų bendrovei UAB „DO architects“ (juridinio asmens kodas – 303075947, adresas – Raugyklos g. 21-15, Vilnius) (toliau – „DO architects“)¹. Kaip žinoma iš viešosios informacijos, viena iš „DO architects“ akcininkių yra Gilma Teodora Gilytė – Vilniaus miesto savivaldybės mero Remigijaus Šimašiaus sutuoktinė ar partnerė.

NS šią žiniasklaidos atskleistą informaciją laiko skandalinga ir mano, kad dėl tokios situacijos gali kilti pagrįstų visuomenės abejonių, jog tokios išskirtinės sąlygos „Do architects“ buvo suteiktos būtent dėl itin artimų vienos iš šios bendrovės akcininkių ryšių su Vilniaus miesto savivaldybės meru. Kadangi manytina, jog tokiais veiksmais galimai buvo pažeistos imperatyvios Architektūros įstatymo nuostatos, todėl prašom Jūsų pradėti viešojo intereso gynimo procedūrą ir įpareigoti projekto Ceikinių g. 2, Vilnius vystytoją skelbti privalomąjį architektūrinį konkursą.

Dėl viešojo intereso gynimo būtinumo

Prokuratūros įstatymo 19 str. 1 d. yra numatyta, kad prokurorai gina viešąjį interesą, kai nustato teisės akto pažeidimą, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės akto pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti arba kai tokios kompetentingos institucijos nėra.

NS giliu įsitikinimu, sudarant sąlygas „Do architects“ projektuoti statinių kompleksą Ceikinių g. 2, Vilnius – be privalomojo architektūrinio konkurso – buvo pažeistos visuomenės ir valstybės teisės bei teisėti interesai ir tai yra laikytina viešojo intereso pažeidimu.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje sąvoka „viešasis interesas“ aiškintina taip: „*Viešasis interesas suvokiamas kaip tai, kas objektyviai yra reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei ar jos daliai, o asmens teisė ginti viešąjį interesą*

¹ Prieiga internetu adresu: https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/naujajai-simasiaus-partnerei-isskirtine-savivaldybes-privilegija-kompleksas-miesto-centre-isygs-be-jokio-konkurso.d?id=87979091&fbclid=IwAR1CDGIkgZSpCnKPKgZzOUBUiT-H0hKxIsWbd7yAIxR_Nrfx5B6xbinKAvY

*administracinių bylų teisenoje apibrėžiama kaip įstatymu numatytų asmenų teisė įstatymo numatytais atvejais kreiptis į administracinę teisimą ginant tai, kas objektyviai yra reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei ar jos daliai.*²

Architektūros įstatymo 13 str. 1 d. nustatyta, kad architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų planavimo ar projektavimo atvejais turi būti rengiami architektūriniai konkursai (toliau – konkursas), skirti geriausiai statinio architektūrinei idėjai, pateikiamai projektiniuose pasiūlymuose, ir (ar) urbanistinei idėjai, pateikiamai teritorijos vystymo koncepcijoje, išreikšti. Konkursai rengiami vadovaujantis šio įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir kitų įstatymų, kuriuose numatytas reikalavimas tokius konkursus rengti, nuostatomis. Konkursų tikslas – siekti šių objektų architektūros kokybės, optimalaus kokybės ir kainos santykio. To paties straipsnio 2 dalies atitinkamai 2 ir 3 punktai numato, kad tokiais objektais pripažįstami miestų ir miestelių plėtrai ir savitumui išsaugoti reikšmingų jų teritorijos dalių erdvinio vystymo kryptys, taip pat statiniai (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nuolat nedirba) miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse, registruotuose Kultūros vertybių registre, ar centrinėse miestų dalyse, taip pat statiniai, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istoriškai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui.

NS pažymi ir ypač akcentuoja, kad Ceikinių gatvė Vilniuje yra UNESCO saugomo Vilniaus miesto senamiesčio prieigose, taigi Ceikinių gatvė patenka į visokeriopai saugomą teritoriją. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, akivaizdžiai konstatuotina, jog projektui adresu Ceikinių g. 2, Vilnius, buvo privalomas architektūrinis konkursas. Beje, NS ypač atkreipia dėmesį, kad Architektūros įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje aiškiai reglamentuota, jog architektūrinis konkursas privalomas planuojant objektus, kurie yra reikšmingi viešojo intereso požiūriu. Vadinasi, projektą Ceikinių g. 2, Vilniuje – vystant be privalomo architektūrinio konkurso – viešasis interesas buvo akivaizdžiai pažeistas dar ir šiuo aspektu.

Darytina išvada, kad projekto Ceikinių g. 2, Vilniuje vystytojui buvo leista architektūrinį projektą parengti be privalomojo architektūrinio konkurso – pažeidžiant imperatyvias Architektūros įstatymo nuostatas, tai yra viešojo intereso pažeidimas. Taip pat kyla pagrįstų abejonių, kad tokia „išimtis“ šiam vystytojui buvo padaryta dėl itin artimų Vilniaus miesto savivaldybės mero ir vienos iš „Do architects“ savininkų ryšių, todėl yra privalu pradėti viešojo intereso gynimo procedūrą, kad būtų apginti pažeisti visuomenės ir valstybės interesai.

Vadovaudamiesi tekste išdėstytomis aplinkybėmis, prašome Jūsų:

Prokuratūros įstatymo 19 str. 1 d. nustatyta tvarka inicijuoti viešojo intereso gynimo procedūrą, kurios metu būtų pasiekta, jog nekilnojamojo turto projektas Ceikinių g. 2, Vilniuje būtų vystomas tik Architektūros įstatymo nustatyta tvarka paskelbus privalomąjį architektūrinį konkursą.

NS pažymi, kad visomis išgalėmis viešins Jūsų pastangas ginti viešąjį interesą ir, jeigu tai Prokuratūrai bus reikalinga, rinks bei teiks jai šiuo klausimu papildomą informaciją.

Pagarbiai

Politinės partijos Nacionalinio susivienijimo pirmininkas
prof. habil. dr. Vytautas Radžvilas

² Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas pagal viešąjį interesą ginančių subjektų skundus (prašymus), apibendrinimas